Death Penalty in the Psychological and Behavioral Science Perspectives[1]

Chalalai Taesilapasathit[2]
Phatthanakit Chobthamkit[3]

Received: June 13, 2016 *Accepted: October 10, 2016*

Abstract

Legal law is a type of social norm, which is tremendously important, because it encourages the feeling of safety in society. However, legal process may sometimes lead to wrong verdicts. In case of "scapegoats", the penalty may cause extreme loss to the scapegoats and their families. Some of them may lose their lives during the punishment due to their physical conditions or death penalty. Although death penalty has long been enforced as the most severe punishment in several countries, this execution is surrounded by controversy and criticism. This article proposes a variety of related psychological knowledge, for example; operant conditioning, social cognitive theory, belief in a just world, forensic psychology, theory of aggression, and the other notions of behavioral science perspective of human nature, in order to explain why the death penalty may not be the best practical method for socialization process, and discuss the extent of the myth and reality of the effectiveness of the death penalty, and its existence.

Keywords: law, death penalty, psychology, behavioral science, socialization

[1] Academic Article

[2] Lecturer at Division of Psychology, Department of Psychology, Library Science and Geography, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Email: Chalalai.Taesilapasathit@gmail.com

[3] Lecturer at Division of Psychology, Department of Psychology, Library Science and Geography, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

โทษประหารชีวิตในมุมมองเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์[1]

ชลาลัย แต้ศิลปสาธิต[2]
พัฒนกิจ ชอบทำกิจ[3]

บทคัดย่อ

กฎหมายคือบรรทัดฐานทางสังคมรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการส่งเสริมความรู้สึกปลอดภัยในสังคม อย่างไรก็ตาม บางครั้งกระบวนการทางกฎหมายอาจนำไปสู่การตัดสินที่ผิดพลาด อย่างในกรณีของการ “จับแพะ” นั้น การลงโทษด้วยกฎหมายอาจเป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียอย่างหนักต่อบุคคลและครอบครัวเป็นอย่างมาก บางรายอาจถึงขั้นเสียชีวิตขณะรับโทษซึ่งอาจเกิดจากสภาวะทางร่างกายของตัวผู้ถูกคุมขัง หรือจากการได้รับโทษประหารชีวิต ถึงแม้ว่าโทษประหารชีวิตมีการบังคับใช้อย่างยาวนานว่าเป็นบทลงโทษสูงสุดในหลายประเทศ บทลงโทษนี้กลับได้รับการโต้แย้งและการวิพากษ์วิจารณ์ในรอบด้าน บทความนี้จึงได้เสนอองค์ความรู้ทางจิตวิทยาจากหลากหลายมุมมอง อาทิ การเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ การเรียนรู้ทางสังคม ความเชื่อว่าโลกนี้ยุติธรรม นิติจิตวิทยา ทฤษฎีความก้าวร้าว รวมถึงแนวคิดทางด้านพฤติกรรมศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของมนุษย์ เพื่ออธิบายว่าเพราะเหตุใดโทษประหารชีวิตอาจไม่ใช่วิธีการในเชิงปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับกระบวนการสังคมประกิต และอภิปรายความเชื่อและความเป็นจริงของประสิทธิผล และการคงอยู่ของโทษประหารชีวิต

คำสำคัญ: กฎหมาย โทษประหารชีวิต จิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ กระบวนการสังคมประกิต

[1] บทความวิชาการ

[2] อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา บรรณารักษ์ศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Email: Chalalai.Taesilapasathit@gmail.com

[3] อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา บรรณารักษ์ศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทนำ

กฎหมาย คือ บรรทัดฐานทางสังคมรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลในสังคมรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย และมีสวัสดิภาพในการใช้ชีวิต แต่ในบางครั้งกระบวนการทางกฎหมายที่นำไปสู่การตัดสินบทลงโทษก็อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ยกตัวอย่างเช่น กรณีของการ “จับแพะ” ซึ่งหมายถึงผู้ที่ได้รับการตัดสินว่ามีความผิดและได้รับบทลงโทษกลับไม่ใช่ผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ถึงแม้ว่าในภายหลังบุคคลเหล่านี้อาจได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่เขาเหล่านั้นก็มิอาจเรียกสิ่งที่สูญเสียไปกลับคืนมาได้ ทั้งเวลา โอกาส หรือแม้กระทั่งชีวิตในกรณีที่มีการเสียชีวิตขณะรับโทษ ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุทางด้านร่างกายของตัวผู้ถูกคุมขังเอง หรือจากสาเหตุของการได้รับโทษประหารชีวิต

โทษประหารชีวิตเป็นการลงโทษผู้ก่ออาชญากรรมด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตามเพื่อให้ผู้ได้รับการตัดสินด้วยบทลงโทษนี้ถึงแก่ความตาย ซึ่งโทษประหารชีวิตถือเป็นบทลงโทษสูงสุดสำหรับการก่ออาชญากรรมร้ายแรง โดยมักจะพิจารณาตามแต่ละคดีว่าการกระทำผิดนั้นสมควรแก่การรับโทษประหารชีวิตหรือไม่ จากข้อมูลเมื่อปี ค.ศ. 2012 พบว่า มีอย่างน้อย 18 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหพันธรัฐแคนาดา อินเดีย รวมถึงบางรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นได้ยกเลิกการกำหนดโทษประหารชีวิตว่าเป็นบทลงโทษสูงสุด เนื่องจากมองว่าการกำหนดบทลงโทษดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักมนุษยธรรม ผิดหลักรัฐธรรมนูญ และขัดขวางสิทธิการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงมี ในขณะที่ยังคงมีอีกอย่างน้อย 29 ประเทศในโลก รวมถึงประเทศไทยที่โทษประหารชีวิตยังคงถือว่าเป็นบทลงโทษสูงสุดที่สามารถบังคับใช้ได้โดยทันทีในการกระทำความผิดบางกรณีตามแต่ที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ (Cornell Law School, 2015)

ในปัจจุบันประเทศไทยกำหนดให้ความผิดตามประมวลกฎหมายที่ได้มีการบัญญัติโทษประหารชีวิตเป็นบทลงโทษสูงสุดมีจำนวนทั้งสิ้น 55 ฐานความผิด (ศิริศุภา กร่างสะอาด และคณิต จินดาวรรณ, 2557) ซึ่งจากสถิติของ Cornell Law School (2015) ได้แสดงให้เห็นว่าในปี ค.ศ. 2015 ประเทศไทยมีจำเลยที่ได้รับการตัดสินโทษประหารชีวิตทั้งสิ้น 649 คน ในจำนวนนี้ 47% เป็นผู้กระทำผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่วนอีก 53% เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการทำให้ผู้อื่นถึงแก่ชีวิต ถึงแม้ว่าโทษประหารชีวิตจะเป็นประเด็นที่มักถูกหยิบยกขึ้นมาถกเถียงกันอยู่บ่อยครั้งในเรื่องของความเหมาะสม และความถูกต้อง แต่ในปัจจุบันหลายประเทศรวมถึงประเทศไทยโทษประหารชีวิตยังคงถือว่าบทลงโทษสูงสุดในทางกฎหมายที่ผู้พิพากษาสามารถบังคับใช้ได้ตามเหตุอันสมควร

ความเชื่อเกี่ยวกับประสิทธิผลของโทษประหารชีวิต (Myth about Death Penalty Effectiveness)

การตั้งบทลงโทษประหารชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายซึ่งถือเป็นบรรทัดฐานสำคัญที่บังคับใช้เพื่อกระบวนการสังคมประกิต (Socialization Process) อันเป็นกลไกหล่อหลอมให้บุคคลประพฤติตนอย่างเหมาะสม และเป็นที่ปรารถนาของสังคม กลไกทางจิตวิทยาที่นำมาใช้และอธิบายกระบวนการสังคมประกิต คือ การเรียนรู้ (Learning) ซึ่งในที่นี้ คือ การประยุกต์ใช้หลักการเรียนรู้สองแบบ คือการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) และการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory) โดยการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำนั้นมุ่งเน้นว่าการเรียนรู้เกิดจากการเสริมแรงและการลงโทษ เพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (Skinner, 1938) ซึ่งการเรียนรู้แบบการกระทำจะเกิดขึ้นได้นั้นมักเกิดจากประสบการณ์ตรง (Direct Experience) แต่การบังคับใช้กฎหมายและบทลงโทษนั้นทำให้มนุษย์เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect Experience) ดังนั้นการเรียนรู้ทางสังคมจึงนำมาใช้วิเคราะห์ อธิบายการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทางอ้อม โดยการเรียนรู้ทางสังคมด้วยการเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) ในทฤษฎีจิตวิทยาสังคมนั้นเสนอว่า มนุษย์เรียนรู้ผ่านตัวแบบ (Model) หรือแบบอย่างจากบุคคลอื่นแล้วจึงแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบเหล่านั้น (Bandura, 1965a) โดยมีการทดลองให้เด็กดูวิดีโอที่แสดงพฤติกรรม

ก้าวร้าวของผู้ใหญ่ และพบว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบพฤติกรรมก้าวร้าวเหล่านั้น แต่การแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย โดยปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบคือผลกรรมที่ตัวแบบได้รับเมื่อทำพฤติกรรมนั้น ๆ โดยเมื่อผู้ใหญ่ในวิดีโอได้รับการเสริมแรง เด็กจะยิ่งใส่ใจและแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบมากขึ้น แต่ถ้าผู้ใหญ่ในวิดีโอได้รับการลงโทษ การทดลองพบว่าเด็กจะใส่ใจและแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบน้อยลง (Bandura, Ross, & Ross, 1963) การทดลองนี้แสดงให้เห็นว่าผลจากการกระทำของตัวแบบนั้นมีผลอย่างยิ่งต่อการแสดงพฤติกรรมเลียนแบบ (Bandura, 1965b) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำนั้นเข้ามามีบทบาทในกลไกการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางอ้อมด้วย ในทำนองเดียวกันการกำหนดบทลงโทษประหารชีวิตและกระบวนการสังคมประกิตนั้นมีความเชื่อมโยงกับกลไกการเรียนรู้ข้างต้น โดยที่จำเลยในคดีที่ได้รับการตัดสินโทษประหารชีวิตเปรียบเสมือนตัวแบบที่ได้รับการลงโทษ ทำให้บุคคลในสังคมรับรู้ผ่านประสบการณ์ทางอ้อม เพื่อให้เกิดการลดการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบการก่ออาชญากรรม อันเปรียบเสมือนการ “เชือดไก่ให้ลิงดู” นั่นเอง อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นสนับสนุนโทษประหารชีวิตนั้นยังมีความเชื่อว่าการมีบทลงโทษประหารชีวิตจะช่วยทำให้คนทำร้ายกันน้อยลง (Radelet & Akers, 1996)

นอกจากนี้การมีบทลงโทษประหารชีวิตยังมีผลกระทบต่อความรู้สึกทางจิตใจของคนในสังคม โดยสนับสนุนให้คนในสังคมรู้สึกว่าตนเองมีศักยภาพในการสร้างสรรค์สังคมที่ปลอดภัย ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมอีกว่าการได้รับโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่สมควรได้รับสำหรับจำเลยที่กระทำความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย เนื่องจากมองว่าการจำคุกตลอดชีวิตนั้นไม่เพียงพอสำหรับจำเลยกลุ่มนี้ (Radelet & Akers, 1996) โดยงานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาชี้ให้เห็นว่าเหตุผลที่กลุ่มบุคคลใช้สนับสนุนโทษประหารชีวิตนั้นมักเกี่ยวข้องกับอารมณ์ จริยธรรม และการบังคับใช้กฎหมาย (Lambert, Clarke, & Lambert, 2004) รวมถึงมีความเชื่อว่าโลกนี้ยุติธรรม (Belief in a Just World) ที่เชื่อว่าทุกสิ่งในโลกนี้มีความยุติธรรม บุคคลย่อมได้รับในสิ่งที่บุคคลสมควรจะได้รับ และสิ่งที่ได้รับไปนั้นเป็นเรื่องสมควรแล้ว (Dalbert, 2009; Lerner, 1980) อย่างไรก็ดีในขณะที่ความเชื่อว่าโลกนี้ยุติธรรมทำหน้าที่สนับสนุนความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยให้แก่สมาชิกในสังคม ความเชื่อนี้ยังส่งเสริมกระบวนการตำหนิเหยื่อ (Blame the Victim Process) เนื่องจากมองว่าจำเลยสมควรได้รับบทลงโทษที่สาสมกับสิ่งที่ได้กระทำลงไป (Gerbasi, Zuckerman, & Reis, 1977; Moran & Comfort, 1982) และมีความเชื่อมโยงกับเจตคติที่สนับสนุนการลงโทษให้ถึงแก่ความตาย (Death Penalty Attitudes) (Butler & Moran, 2007) จากข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นชี้ให้เห็นว่าธรรมชาติของมนุษย์ต้องการให้มีโทษประหารชีวิตเพื่อเติมเต็มความต้องการ ส่งเสริมความรู้สึกมั่นคง และสนับสนุนความเชื่อทางด้านจริยธรรมรวมถึงความรู้สึกทางจิตใจ

งานวิจัยทางด้านอาชญวิทยาได้ทำการศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับประเด็นโทษประหารชีวิต ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโทษประหารชีวิตไม่สามารถลดอัตราการเกิดอาชญากรรมได้อย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับการตัดสินจำคุกตลอดชีวิต ทั้งนี้ Radelet และ Lacock (2009) ได้สำรวจความคิดเห็นจากนักอาชญวิทยาชั้นนำของประเทศสหรัฐอเมริกามีต่อบทลงโทษประหารชีวิต ผลการศึกษาพบว่า 88% ของผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่าโทษประหารชีวิตไม่ใช่บทลงโทษที่มีประสิทธิภาพในการลดอัตราการเกิดอาชญากรรมในสังคม ยิ่งไปกว่านั้น 91% ของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสนับสนุนโทษประหารชีวิต เนื่องจากบทลงโทษดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางด้านกฎหมายดูน่าเกรงขาม และ 75% ของผู้ตอบแบบสอบถามเสนอว่าโทษประหารชีวิตนั้นมีส่วนสำคัญในการเบี่ยงเบนความสนใจในการทำงานสำหรับผู้ที่ทำงานด้านกฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ จึงส่งผลให้บุคลากรในสาขาอาชีพดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมุ่งความสนใจไปที่ประเด็นของการประหารชีวิตมากกว่าการมุ่งศึกษาวิธีการแก้ปัญหาการเกิดอาชญากรรมที่แท้จริง

ความเป็นจริงของประสิทธิผลของโทษประหารชีวิต (Reality of Death Penalty Effectiveness)

ความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยที่เกิดขึ้นในระดับอารมณ์ของคนในสังคมเป็นเพียงภาพมายา ที่มีความแตกต่างจากสถานภาพความมั่นคงของสังคมในความเป็นจริงยิ่งนัก ถึงแม้ว่าบางรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกาจะได้ยกเลิกการกำหนดใช้บทลงโทษประหารชีวิตไปแล้ว แต่ระบบศาลในหลายรัฐยังคงมีการกำหนดใช้บทลงโทษนี้อยู่ Death Penalty Information Center (n.d.) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตในแต่ละภูมิภาคของประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเกิดอาชญกรรม ผลปรากฏว่า ภูมิภาคทางตอนใต้ของประเทศที่หลายรัฐยังคงกำหนดใช้โทษประหารชีวิตเป็นบทลงโทษสูงสุด โดยมีผู้กระทำผิดที่ได้รับตัดสินโทษประหารชีวิตคิดเป็น 90% ของจำนวนนักโทษประหารชีวิตของทั้งประเทศ (ข้อมูลจากปี ค.ศ. 2000) กลับเป็นภูมิภาคที่มีอัตราการเกิดคดีฆาตกรรมสูงที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา ความรุนแรงในการกระทำผิดที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายต่อสังคม และก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนขวัญแก่ประชาชนในประเทศแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยก็ล้วนได้รับผลกระทบนี้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ภูมิภาคทางตอนใต้ของประเทศอันเป็นภูมิภาคที่มีการกำหนดใช้โทษประหารชีวิตกลับเป็นภูมิภาคที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานได้อย่างยากลำบาก และมีความเสี่ยงสูงต่อการประสบภัยอันตรายในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ในทางตรงกันข้ามภูมิภาคที่มีการกำหนดใช้โทษประหารชีวิตน้อยที่สุดกลับเป็นภูมิภาคที่มีความปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมากที่สุด เพราะเหตุใดโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นบทลงโทษสูงสุดที่มักถูกมองว่าเป็นกลไกหนึ่งในสังคมที่ทำให้ผู้คนในสังคมรู้สึกถึงความปลอดภัย และมอบหมายอำนาจสูงสุดให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐในการส่งเสริมความมั่นคงให้แก่สังคม กลับไม่สามารถทำหน้าที่ของมันได้จริงในเชิงประจักษ์

ในความเป็นจริง การก่ออาชญากรรมหรือการกระทำความผิดในหลาย ๆ ครั้งนั้น อาจเกิดจากอารมณ์หรือแรงกระตุ้นภายในที่มีความรุนแรง และยากแก่การควบคุม (Myers, 2010) ซึ่งสอดคล้องกับความก้าวร้าวจากความเป็นปฏิปักษ์ (Hostile Aggression) ที่มีแรงจูงใจเพื่อทำร้ายผู้อื่น เกิดขึ้นทันทีทันใดอย่างหุนหันพลันแล่นโดยไม่ได้มีการไตร่ตรองล่วงหน้า (e.g., Buss, 1961; Feshbach, 1964) ซึ่งเมื่อขาดความยั้งคิด บุคคลแทบจะไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่ตามมา ดังนั้น เงื่อนไขการลงโทษใด ๆ ก็ตาม แม้กระทั่งการลงโทษประหารชีวิตก็ไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมที่เกิดจากสาเหตุเหล่านี้ได้

นอกจากนี้ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยายังมีมุมมองต่อความก้าวร้าวว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากความก้าวร้าวเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของธรรมชาติมนุษย์ Sigmund Freud (1962) ได้อธิบายลักษณะของ Human Instinct (สัญชาตญาณมนุษย์) ว่าประกอบด้วยสองส่วน คือ Life Instinct (สัญชาตญาณเพื่อการมีชีวิตอยู่) และ Death Instinct (สัญชาตญาณของการทำลายล้าง) ซึ่งความก้าวร้าวก็เป็นส่วนหนึ่งของสัญชาตญาณของการทำลายล้าง ทั้งนี้ความก้าวร้าวถึงแม้ว่าจะดูเป็นลักษณะบุคลิกภาพเชิงลบแต่ก็มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เนื่องจากความก้าวร้าวช่วยส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถในการอยู่รอดของมนุษย์ (Freud, 1962) หากชีวิตปราศจากความก้าวร้าว มนุษย์ก็ไม่อาจสามารถดำรงและปกป้องเผ่าพันธุ์ของตนเองไว้ได้

เมื่อพิจารณากระบวนการสังคมประกิตกับธรรมชาติของพฤติกรรมมนุษย์ แม้บุคคลเรียนรู้จากตัวแบบว่าการทำพฤติกรรมที่ไม่ดี จะได้รับการลงโทษตามมา แต่ในหลาย ๆ ครั้งการเสี่ยงกระทำพฤติกรรมที่ไม่ดีก็จะให้ผลรางวัลบางอย่างเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น การลักลอบค้ายาเสพติดนั้นเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายในประเทศไทย ถ้าโดนจับกุมจะได้รับโทษสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต โดยบุคคลเรียนรู้ผลกรรมนี้จากนักโทษ แต่ในขณะเดียวกันเหตุใดจึงไม่สามารถลดอัตราการค้ายาเสพติดได้ อาจเป็นเพราะพฤติกรรมไม่ดีที่ให้โทษนั้นกลับให้รางวัลด้วย เช่น การค้ายาเสพติดที่สามารถสร้างรายได้เป็นจำนวนมากให้แก่ผู้จำหน่าย ซึ่งถือเป็นตัวเสริมแรงแบบทุติยภูมิ (Secondary Reinforcer) ที่ผู้ครอบครองสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นตัวเสริมแรงแบบปฐมภูมิ (Primary Reinforcer) ตามความต้องการได้ เช่น ปัจจัยสี่เพื่อความอยู่รอด หรือ แม้กระทั่งความสะดวกสบายในการ

ดำรงชีวิต ซึ่งมีหลักฐานพบว่าเมื่อใดก็ตามที่ได้รับรางวัลกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมโดยตรง การเรียนรู้จากตัวแบบที่ได้รับบทลงโทษนั้นจะไม่เกิดประสิทธิผล (Bandura, 1965b) กล่าวคือ เมื่อพฤติกรรมเดียวกันที่บุคคลเรียนรู้จากตัวแบบว่าจะได้รับการลงโทษ แต่กลับให้รางวัลโดยตรงจะทำให้บุคคลเลือกทำพฤติกรรมเพื่อมุ่งหวังรางวัล และอาจคิดไตร่ตรองถึงความน่าจะเป็นต่าง ๆ อีกด้วย นี่จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่อธิบายว่าพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านั้นยังคงมีอยู่และอาจจะเพิ่มมากขึ้นเนื่องด้วยการเสริมแรงจากรางวัล

ความผิดพลาดของกระบวนการทางกฎหมาย และโทษประหารชีวิต (Errors of Legal Process and Death Penalty)

กระบวนการทางกฎหมายนั้นเป็นการพิสูจน์ความผิดว่าเป็นจริง และพิจารณาการรับโทษตามความเหมาะสม แต่กลับพบว่าความผิดพลาดและการบิดเบือนนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการทางกฎหมาย ตั้งแต่กระบวนการสอบสวนเพื่อรวบรวมข้อมูลจากการให้ปากคำของพยาน การชี้ตัวคนร้าย จนไปถึงขั้นตอนการพิจารณาคดี ในหลาย ๆ ครั้งพบว่ามีเหตุการณ์ “การจับแพะ” เกิดขึ้น กล่าวคือผู้บริสุทธิ์ได้รับการตัดสินว่ามีความผิดและได้รับการลงโทษ ซึ่งถ้าบุคคลเหล่านั้นได้รับโทษประหารชีวิตจะถือว่าเป็นการสูญเสียอันยิ่งใหญ่ที่ไม่สามารถเรียกอะไรคืนกลับมาได้โดยเฉพาะชีวิตของผู้บริสุทธิ์

ในสถานการณ์ของ “การจับแพะ” เช่นนี้ทำให้ฉุกคิดว่าโทษประหารชีวิตอาจไม่ใช่วิธีการที่ดีนัก แม้ว่าบทลงโทษที่เบารองลงมาอย่างเช่นการจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่ได้ทำให้ถึงแก่ความตาย และดูเหมือนเป็นหนทางที่ดีกว่านั้นก็ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตมากมายหลายด้าน จึงทำให้ต้องทบทวนว่าควรยกเลิกโทษประหารชีวิตเพื่อเว้นที่ให้กับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ แต่ฝ่ายที่สนับสนุนการลงโทษประหารชีวิตอาจมองว่าควรเข้มงวดกวดขันกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินคดีความทางกฎหมายให้ถูกต้องแทนการยกเลิกบทลงโทษประหารชีวิต ซึ่งในความเป็นจริงแม้จะมีความพยายามศึกษาวิจัยเพื่อหาทางควบคุมระบบต่าง ๆ ในกระบวนการทางกฎหมายเพื่อลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเลือกคนที่ไม่ใช่ผู้ต้องสงสัยมาตั้งแถวเพื่อชี้ตัวโดยให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการบรรยายรูปพรรณสัณฐานจากปากคำของพยาน (Luus & Wells, 1991) การให้คำแนะนำในการตั้งแถวเพื่อชี้ตัวแบบไม่ลำเอียง (Unbiased Instruction) (Steblay, 1997) การตั้งแถวแบบชี้ตัวแบบตามลำดับ (Sequential Lineup) (Lindsay & Wells, 1985) การประยุกต์การทดสอบแบบปิดบังทั้งสองฝ่าย (Double-blind Testing) เพื่อให้ผู้ควบคุมการชี้ตัวและพยานนั้นไม่ทราบว่าผู้ต้องสงสัยตัวจริงคือใคร (Phillips, McAuliff, Kovera, & Cutler, 1999) เป็นต้น แต่ก็ยังไม่สามารถหยุดความผิดพลาดอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากความผิดพลาดของระบบ เช่น ความผิดพลาดจากธรรมชาติของมนุษย์ได้ ซึ่งมีบันทึกคดีหลาย ๆ คดีที่แสดงให้เห็นถึงการตัดสินคดีความที่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น ผู้เขียนขอยกตัวอย่างบางคดีที่มีการตัดสินลงโทษผู้บริสุทธิ์ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1984 เจนนิเฟอร์ ธอมป์สัน (Jennifer Thompson) ถูกคนร้ายบุกเข้ามาข่มขืนและชิงทรัพย์ เธอยืนยันว่านายโรนัลด์ จูเนียร์ คอตตอน (Ronald Junior Cotton) คือคนที่ทำร้ายเธอ ประกอบกับมีหลักฐานสนับสนุน จึงส่งผลให้คอตตอนได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1995 ผลการตรวจ DNA เผยว่าคอตตอนไม่ใช่คนร้าย จึงได้รับการปล่อยตัว (Myers, 2010; Summary courtesy of the Innocence Project, 2014)

ในประเทศไทยก็ปรากฏตัวอย่างกรณีของการจับแพะเช่นกัน ซึ่งหนึ่งในคดีความที่มีชื่อเสียงโด่งดังก็คือกรณีของการจับผู้บริสุทธิ์ในคดีของเชอรี่ แอน ดันแคน ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2529 ในคดีนี้มีผู้บริสุทธิ์ที่ถูกจับกุมเป็นจำนวนมากถึง 6 คน ด้วยกระบวนการทางกฎหมายที่ใช้เวลานานถึง 6 ปี ประกอบกับการต่อสู้คดีในชั้นศาลที่ยืดเยื้อไปถึงขั้นศาลฎีกา ทำให้กว่าศาลฎีกาจะยกฟ้องก็เกิดผลกระทบที่สร้างความเสียหายมากมายให้แก่ผู้บริสุทธิ์และครอบครัว ผู้ต้องหาบางรายได้เสียชีวิตในระหว่างการถูกคุมขังในเรือนจำ ในขณะที่บางรายถึงแม้จะได้รับ

อิสรภาพและได้รับการยกฟ้องในฐานะเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่ก็มีบาดแผลในจิตใจที่ยากจะเกินเยียวยา เวลาที่สูญเสียไปต่างสร้างผลกระทบอันใหญ่หลวงให้แก่เจ้าตัวและครอบครัว และผู้ต้องหาบางรายก็ออกมาเสียชีวิตข้างนอกเพราะติดโรคร้ายมาจากในเรือนจำ (อานันท์ ยังคุณ, จิษาภรณ์ ตามชู และสมชาย คมกริส, 2556)

ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกช่วงของกระบวนการทางกฎหมายโดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้หลายประการ อาทิ ความทรงจำจากการเห็นด้วยตา (Eyewitness Memory) ของพยานหรือโจทก์นั้นมีน้ำหนักในการพิจารณาคดีเป็นอย่างมาก เพราะมีแนวโน้มทำให้เกิดการตัดสินว่าจำเลยมีความผิดจริงตามปากคำของพยานที่เห็นเหตุการณ์ (Loftus, 1979a) แต่ในความเป็นจริงพบว่าความทรงจำจากการเห็นด้วยตานั้นไม่แม่นยำ และอาจเกิดข้อผิดพลาดได้โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ การอำพรางใบหน้าของคนร้ายในขณะก่อคดี (Hockley, Hemsworth, & Consoli, 1999) ความเครียดที่มากเกินไป (Deffenbacher, 1994) ความวิตกกังวลขณะเกิดเหตุ (Valentine & Mesout, 2009) และการมีอาวุธในเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์จดจ่อกับอาวุธ (Weapon Focus Phenomenon) (e.g. Pickel, 1998; 1999; Steblay, 1992) นั้นทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อของการถูกทำร้ายมีแนวโน้มที่จะใส่ใจและจดจำเหตุการณ์ได้น้อยลง

นอกเหนือจากปัจจัยแวดล้อมในเหตุการณ์ หรือรูปคดีความอาจส่งผลให้เกิดความจำบิดเบือนแล้ว พื้นฐานธรรมชาติทางด้านความจำของมนุษย์เองก็มีส่วนทำให้ความจำนั้นไม่แม่นยำได้เช่นกัน ประการหนึ่งคือผลกระทบของข้อมูลที่ผิดพลาด (Misinformation Effect) ที่เกิดจากข้อมูลที่ผิดพลาดที่ได้รับมาหลังจากเห็นเหตุการณ์นั้นเข้ามาแทรกแซงความทรงจำเดิมทำให้ความทรงจำที่มีอยู่ผิดเพี้ยนไป ซึ่งอาจเกิดจากคำถามนำในระหว่างการระลึกความจำ (Loftus, 1979a, 1979b, 2001; Loftus, Miller, & Burns, 1978) อันอาจเกิดจากการถามในระหว่างสอบปากคำของเจ้าหน้าที่ที่อาจมีข้อมูลอื่น ๆ ปะปนอยู่ด้วย (Smith & Ellsworth, 1987; Zaragoza & Mitchell, 1996) ซึ่งการรับข้อมูลที่ผิดพลาดอาจนำไปสู่การเกิดความทรงจำเท็จ (False Memory) ซึ่งเป็นความทรงจำเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้น แต่เชื่อว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้นจริง อาจเกิดกับเด็กที่ได้รับการถามซ้ำ ๆ จนทำให้เชื่อว่าเคยเกิดเหตุการณ์นั้นจริง (Ceci & Bruck, 1993a, 1993b, 1995) ในความเป็นจริง กรณีนี้อาจเกิดขึ้นได้อยู่บ่อยครั้งในการสอบปากคำเด็กที่ตกเป็นเหยื่อในคดีที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมทางเพศ (Bruck & Ceci, 1999, 2004) หรือแม้กระทั่งในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยก็สามารถเกิดความทรงจำเท็จได้เช่นกัน (Garry, Manning, Loftus, & Sherman, 1996; Mazzoni & Memom, 2003) โดยมีการอภิปรายว่าความทรงจำเท็จเกิดขึ้นเนื่องจากการจินตนาการและการจดจำประสบการณ์นั้นเป็นผลพวงจากการทำงานของสมองส่วนเดียวกัน จึงทำให้เกิดความเชื่อว่าสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Gonsalves et al., 2004)

นอกเหนือจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากพยานหรือผู้เห็นเหตุการณ์แล้ว ผู้ตัดสินคดีหรือลูกขุนนั้นก็อาจทำให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินคดีซึ่งมีหลายสาเหตุด้วยกัน ปัจจัยส่วนบุคคลอย่างเพศของลูกขุนมีอิทธิพลต่อการเกิดอคติหรือความลำเอียงในการตัดสินคดี โดยเฉพาะลูกขุนเพศหญิงที่มักตัดสินว่าจำเลยมีความผิดจริงในคดีข่มขืน (Brekke & Borgida, 1988; Fischer, 1997) และคดีทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก (Kovera, Gresham, Borgida, Gray, & Regan, 1997) แต่กลับมักไม่ตัดสินว่าจำเลยมีความผิด ถ้าจำเลยในคดีนั้น ๆ เป็นผู้หญิงที่ก่อเหตุทำร้าย หรือฆาตกรรมสามีของตนเอง (Schuller, 1992; Schuller & Hastings, 1996) นอกจากนี้ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ เช่น บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม (Authoritarian Personality) ก็ส่งผลต่ออคติที่อาจเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการทางกฎหมายเช่นกัน โดยที่ลูกขุนที่มีลักษณะยอมจำนนต่อบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า และลงโทษคนที่ด้อยกว่า (Adorno, Frenkel-Brunswik, Levinson, & Sanford, 1950) จะมีแนวโน้มตัดสินว่าจำเลยมีความผิดจริงมากกว่า (Kovera, 2011)

นอกจากนี้เจตคติก็มีผลต่อการตัดสินคดี โดยเฉพาะเจตคติที่สนับสนุนการลงโทษให้ถึงแก่ความตาย (Death Penalty Attitudes) ที่นิยมการตัดสินว่าจำเลยมีความผิดจริง และกำหนดบทลงโทษประหารชีวิต อันเป็น

ลักษณะของการดำเนินการโดยจดจำหลักฐาน และใส่ใจการซักพยานน้อยกว่า (Cowan, Thompson, & Ellsworth, 1984) เจตคติเช่นนี้มักพบในกลุ่มเชื้อชาติแอฟริกัน-อเมริกัน ผู้หญิง ผู้มีฐานะยากจน และพวกสนับสนุนประชาธิปไตย (Fitzgerald & Ellsworth, 1984)

อีกสาเหตุที่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินคดี คือ คุณลักษณะของจำเลยที่ทำให้มีอคติในการตัดสิน อันได้แก่ ความมีเสน่ห์ดึงดูดทางกาย (Physical Attractiveness) ที่มีผลต่อความประทับใจทางบวกโดยธรรมชาตินั้น (Langlois et al., 2000) ก็มีผลต่อการตัดสินคดีโดยพบว่าจำเลยที่มีหน้าตาดีมักจะได้รับการตัดสินความผิดและกำหนดบทลงโทษจากผู้พิพากษาน้อยกว่า (Efran, 1974) ในทางตรงกันข้าม คนที่หน้าตาไม่ดีกลับถูกมองว่าเป็นบุคคลอันตราย เป็นภาพลักษณ์ของอาชญากร และจะได้รับการตัดสินว่ามีความผิดจริงมากกว่า (Wiseman, 1998) โดยเฉพาะคดีล่วงละเมิดทางเพศ (Esses & Webster, 1988)

นอกเหนือจากความหน้าตาดีแล้ว เชื้อชาติก็ส่งผลต่อการเกิดอคติในกระบวนการทางกฎหมาย งานวิจัยพบว่า เชื้อชาติแอฟริกัน-อเมริกันนั้นมักได้รับการเหมารวมว่าเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม จึงได้รับการตัดสินโทษเยอะกว่า (Haney, 1991) และยาวนานกว่า (Blair, Judd, & Chapleau, 2004) อีกทั้งยังได้รับการตัดสินโทษประหารชีวิตมากกว่าคนเชื้อชาติอื่น ๆ (Butterfield, 2001; Eberhardt, Davies, Purdie-Vaughns, & Johnson, 2006)

ในขณะเดียวกัน ถ้าจำเลยมีความคล้ายคลึง (Similarity) กับลูกขุน ซึ่งอาจจะเป็นความคล้ายคลึงทางด้านความคิด หรือความคล้ายคลึงทางด้านกายภาพ ลูกขุนมักจะเกิดความรู้สึกปรานี และสงสารมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามหลักสมมุติฐานความปรานีในความคล้ายคลึง (The Similarity Leniency Hypothesis) (Blue, 1991)

จากปัจจัยทั้งหมดที่กล่าวมาจะได้เห็นว่าความผิดพลาดที่เกิดจากตัวบุคคลในทุกฝ่ายทั้งพยานหรือโจทก์ ลูกขุน และจำเลย นั้นยากแก่การควบคุม ไม่เหมือนกับระบบของกระบวนการทางกฎหมาย จึงทำให้ต้องทบทวนว่าการตัดสินโทษประหารชีวิตยังมีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่หรือไม่ เพราะการตัดสินโทษประหารชีวิตดูเหมือนจะเป็นการปิดตายทางออกของผู้บริสุทธิ์ที่ต้องการพิสูจน์ตัวเองอย่างแท้จริง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โทษประหารชีวิตเป็นบทลงโทษสูงสุดทางกฎหมาย ซึ่งมีคุณประโยชน์ทางด้านการเสริมสร้างความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ และส่งเสริมความรู้สึกปลอดภัยของคนในสังคม อย่างไรก็ดีจากการศึกษาในแง่มุมทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ที่ได้รวบรวมมาทำให้เห็นว่าโทษประหารชีวิตอาจไม่ใช่บทลงโทษที่มีประสิทธิผลอย่างที่คนทั่วไปเข้าใจ อีกทั้งในหลายกรณี อาทิ กรณีการจับแพะ หรือกรณีของการเกิดความผิดพลาดทางกระบวนการกฎหมาย โทษประหารชีวิตดูเหมือนจะเป็นข้อกำหนดทางกฎหมายที่จะให้โทษมากกว่าคุณประโยชน์แก่สังคม และเนื่องจากโทษประหารชีวิตเป็นบทลงโทษทางกฎหมายที่มีข้อโต้แย้งมากมายเกี่ยวกับความถูกต้อง และความเหมาะสมในการบังคับใช้ ทำให้ในปัจจุบันหลายประเทศได้ยกเลิกการกำหนดใช้โทษประหารชีวิตเป็นบทลงโทษสูงสุดทางกฎหมาย อย่างไรก็ดีประเทศไทยก็ยังคงเป็นหนึ่งในอีกหลาย ๆ ประเทศที่มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิต

ความเชื่อทั่วไปของคนในสังคมมักมีมุมมองต่อโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นบทลงโทษที่เข้มงวดรุนแรงว่าเป็นข้อบังคับทางกฎหมายที่มีความจำเป็น และสมเหตุสมผล เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายนี้จะช่วยผลักดันให้สังคมที่ตนอยู่อาศัยเป็นสังคมที่สงบสุข และปลอดภัย แต่ความเป็นจริงกลับตรงกันข้ามกับความเชื่อและการรับรู้ของคนในสังคมอย่างสิ้นเชิง ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ การเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ การเรียนรู้ทางสังคม ความเชื่อว่าโลกนี้ยุติธรรม นิติจิตวิทยา ทฤษฎีความก้าวร้าว รวมไปถึงองค์ความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ล้วนชี้ให้เห็นว่า บทลงโทษประหารชีวิตไม่ได้มีบทบาทในการส่งเสริมให้สังคมเกิดความสงบสุขและปลอดภัย ในขณะเดียวกันสังคมที่มีการบังคับใช้บทลงโทษ

ทางกฎหมายที่รุนแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีบทลงโทษประหารชีวิตกลับเป็นสังคมที่มีอัตราความรุนแรงสูง ทั้งในด้านความรุนแรงต่อกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในสังคม และความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ลงปฏิบัติหน้าที่ในชุมชน หรือสังคมดังกล่าว ดังนั้นอาจถึงเวลาที่เราควรนั่งทบทวนถึงความจำเป็นและความถูกต้องเหมาะสมของการมีอยู่ของบทลงโทษประหารชีวิต ถ้าเหตุผลทางด้านจิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์ชี้ให้เราเห็นถึงความไร้ประสิทธิผลของบทลงโทษนี้ อาจเป็นไปได้ว่าสาเหตุที่เรายังคงยึดมั่นถือมั่นให้มีการกำหนดใช้บทลงโทษประหารชีวิตเป็นไปเพียงเพราะความต้องการรู้สึกปลอดภัย และมั่นคงในสังคมที่เราอาศัยอยู่เท่านั้น ถึงแม้มันจะเป็นเพียงแค่ภาพมายาของความปลอดภัย และความมั่นคงที่ไม่มีประโยชน์อันใดในเชิงประจักษ์

จากข้อมูลที่นำเสนอ สะท้อนให้เห็นว่าโทษประหารชีวิตไม่ได้มีลักษณะแปรผกผันต่อการลดลงของอัตราการเกิดอาชญากรรม และความรุนแรงในสังคม เมื่อวิเคราะห์ตามหลักการทางจิตวิทยา อาจเป็นไปได้ว่าเทคนิคของกระบวนสังคมประกิต ซึ่งต้องการให้คนในสังคมเกิดการเรียนรู้ผ่านทางการเรียนรู้แบบการกระทำ และการเรียนรู้ทางสังคม โดยสังเกตจากตัวแบบที่ได้รับการลงโทษ อาจไม่ใช่ลักษณะที่เหมาะสมนักสำหรับการเสริมสร้างสังคมสงบสุข ดังนั้นสังคมอาจจะต้องมีการศึกษาหาทิศทางใหม่ที่สอดคล้องกับธรรมชาติมนุษย์มากยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนรู้แบบการกระทำโดยการเสริมแรงเชิงบวก (Positive reinforcement) ประกอบกับการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสังคมสงบสุข รวมไปถึงการรณรงค์เพื่อปรับความเข้าใจให้สังคมได้ตระหนักถึงหลักสิทธิมนุษยชน น่าจะทางออกเบื้องต้นที่ดีกว่ากระบวนการบังคับใช้บทลงโทษประหารชีวิตแบบเดิม ๆ ที่สังคมมีอยู่

เอกสารอ้างอิง

อานันท์ ยังคุณ, จิฬาภรณ์ ตามชู และสมชาย คมกริส. (2556). *รณรงค์ให้เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตตามหลักสิทธิมนุษยชนสากล.* สืบค้นจาก http://www.humanrightscenter.go.th/IHR/HRI/บทความโทษประหารชีวิต.pdf

ศิริศุภา กร่างสะอาด และคณิต จินดาวรรณ. (2557). *รายงานพิเศษ กรมคุ้มครองสิทธิ์จัดประชุมเชิงปฏิบัติการโทษปรหารยังจำเป็นต่อสังคมไทยหรือไม่หาแนวทางรองรับหากยกเลิกโทษประหาร.* สืบค้นจาก http://thainews.prd.go.th/website_th/news/news_detail/WNRPT5705050020002

Adorno, T. W., Frenkel-Brunswik, E., Levinson, D. J., & Sanford, R. N. (1950). *The authoritarian personality.* New York: Harper.

Bandura, A. (1965a). *Vicarious processes: A case of no-trial learning.* Advances in Experimental Social Psychology, 2, 1-55.

Bandura, A. (1965b). Influence of models' reinforcement contingencies on the acquisition of imitative responses. *Journal of Personality and Social Psychology, 1*(6), 589-595.

Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1963). Imitation of film-mediated aggressive models. *Journal of Abnormal and Social Psychology, 66*, 3-11.

Blair, I. V., Judd, C. M., & Chapleau, K. M. (2004). The influence of Afrocentric facial features in criminal sentencing. *Psychological science, 15*(10), 674-679.

Blue, L. A. (1991). Jury selection in a civil case. *Trial Lawyers Quarterly, 21*(1), 1-25.

Brekke, N., & Borgida, E. (1988). Expert psychological testimony in rape trials: A social-cognitive analysis. *Journal of Personality and Social Psychology, 55*(3), 372-386.

Bruck, M., & Ceci, S. J. (1999). The suggestibility of children's memory. *Annual review of psychology, 50*(1), 419-439.

Bruck, M., & Ceci, S. (2004). Forensic Developmental Psychology Unveiling Four Common Misconceptions. *Current Directions in Psychological Science, 13*(6), 229-232.

Buss, A. H. (1961). *The psychology of aggression*. New York: Wiley.

Butler, B., & Moran, G. (2007). The impact of death qualification, belief in a just world, legal authoritarianism, and locus of control on venirepersons' evaluations of aggravating and mitigating circumstances in capital trials. *Behavioral Sciences & the Law, 25*(1), 57-68.

Butterfield, F. (2001, April, 20). *Victim's race affects decisions on killers' sentence, study finds*. New York Times, p. A10.

Ceci, S. J., & Bruck, M. (1993a). Suggestibility of the child witness: a historical review and synthesis. *Psychological Bulletin, 113*(3), 403-439.

Ceci, S. J., & Bruck, M. (1993b). Child witnesses: Translating research into policy. *Social Policy Report, 7*(3), 2-30.

Ceci, S. J., & Bruck, M. (1995). *Jeopardy in the courtroom: A scientific analysis of children's testimony*. Washington, DC: American Psychological Association.

Cornell Law School. (2015). *Death Penalty Database.* Retrieved from http://www.deathpenaltyworldwide.org/country-search-post.cfm?country=thailand

Cornell Law School. (2012). *Mandatory Death Penalty.* Retrieved fromhttp://www.deathpenaltyworldwide.org/mandatory-death-penalty.cfm

Cowan, C. L., Thompson, W. C., & Ellsworth, P. C. (1984). The effects of death qualification on jurors' predisposition to convict and on the quality of deliberation. *Law and Human Behavior, 8*(1-2), 53-79.

Dalbert, C. (2009). Belief in a just world. *Handbook of individual differences in social behavior,* 288-297.

Death Penalty Information Center. (n.d.). Retrieved from http://deathpenalty.org/article.php?id=82

Deffenbacher, K. A. (1994). Effects of arousal on everyday memory. *Human Performance, 7*(2), 141-161.

Downs, A. C., & Lyons, P. M. (1991). Natural observations of the links between attractiveness and initial legal judgments. *Personality and Social Psychology Bulletin, 17*(5), 541-547.

Eberhardt, J. L., Davies, P. G., Purdie-Vaughns, V. J., & Johnson, S. L. (2006). Looking deathworthy perceived stereotypicality of black defendants predicts capital-sentencing outcomes. *Psychological Science, 17*(5), 383-386.

Efran, M. G. (1974). The effect of physical appearance on the judgment of guilt, interpersonal attraction, and severity of recommended punishment in a simulated jury task. *Journal of Research in Personality, 8*(1), 45-54.

Esses, V. M., & Webster, C. D. (1988). Physical Attractiveness, Dangerousness, and the Canadian Criminal Code1. *Journal of Applied Social Psychology, 18*(12), 1017-1031.

Feshbach, S. (1964). The function of aggression and the regulation of aggressive drive. *Psychological Review, 71*(1), 257-272.

Fischer, G. J. (1997). Gender effects on individual verdicts and on mock jury verdicts in a simulated acquaintance rape trial. *Sex roles, 36*(7-8), 491-501.

Fitzgerald, R., & Ellsworth, P. C. (1984). Due process vs. crime control: Death qualification and jury attitudes. *Law and Human Behavior, 8*(1-2), 31-51.

Freud, S. (1962). *Civilization and its discontents*. New York: W.W. Norton.

Garry, M., Manning, C. G., Loftus, E. F., & Sherman, S. J. (1996). Imagination inflation: Imagining a childhood event inflates confidence that it occurred. *Psychonomic Bulletin & Review, 3*(2), 208-214.

Gerbasi, K. C., Zuckerman, M., & Reis, H. T. (1977). Justice needs a new blindfold: A review of mock jury research. *Psychological Bulletin, 84*(2), 323-345.

Gonsalves, B., Reber, P. J., Gitelman, D. R., Parrish, T. B., Mesulam, M. M., & Paller, K. A. (2004). Neural evidence that vivid imagining can lead to false remembering. *Psychological Science, 15*(10), 655-660.

Haney, C. (1991). The Fourteenth Amendment and symbolic legality: Let them eat due process. Law and Human Behavior, 15(2), 183-204.

Hockley, W. E., Hemsworth, D. H., & Consoli, A. (1999). Shades of the mirror effect: Recognition of faces with and without sunglasses. *Memory & Cognition, 27*(1), 128-138.

Kovera, M. B. (2011). Applying Social Psychology to Law. In R. F. Baumeister, & B. J. Bushman, *Social psychology and human nature* (2nd ed., pp. D1-D17). Belmont, CA: Wadsworth.

Kovera, M. B., Gresham, A. W., Borgida, E., Gray, E., & Regan, P. C. (1997). Does expert psychological testimony inform or influence juror decision making? A social cognitive analysis. *Journal of Applied Psychology, 82*(1), 178-191.

Lambert, E. G., Clarke, A., & Lambert, J. (2004). Reasons for supporting and opposing capital punishment in the USA: A preliminary study. *International Journal of Criminology,* 1-34. [Online]. Available at http://www.internetjournalofcriminology.com/Clarke%20Lambert%20-%20Reasons%20for%20Supporting%20and%20Opposing%20Capital.pdf.

Langlois, J. H., Kalakanis, L., Rubenstein, A. J., Larson, A., Hallam, M., & Smoot, M. (2000). Maxims or myths of beauty? A meta-analytic and theoretical review. *Psychological Bulletin, 126,* 390-423.

Lerner, M. J. (1980). *The belief in a just world* (pp. 9-30). Springer US.

Lindsay, R. C., & Wells, G. L. (1985). Improving eyewitness identifications from lineups: Simultaneous versus sequential lineup presentation. *Journal of Applied Psychology, 70*(3), 556-564.

Loftus, E. F. (1979a). *Eyewitness testimony*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Loftus, E. F. (1979b). The malleability of human memory: Information introduced after we view an incident can transform memory. *American Scientist, 67*(3), 312-320.

Loftus, E. F. (2001). Imagining the past. *The Psychologist, 14*(11), 584-587.

Loftus, E. F., Miller, D. G., & Burns, H. J. (1978). Semantic integration of verbal information into a visual memory. *Journal of experimental psychology: Human learning and memory, 4*(1), 19-31.

Luus, C. A. E., & Wells, G. L. (1991). Eyewitness identification and the selection of distracters for lineups. *Law and Human Behavior, 15*(1), 43-57.

Mazzoni, G., & Memon, A. (2003). Imagination can create false autobiographical memories. *Psychological Science, 14*(2), 186-188.

Moran, G., & Comfort, J. C. (1982). Scientific juror selection: Sex as a moderator of demographic and personality predictors of impaneled felony juror behavior. *Journal of Personality and Social Psychology, 43*(5), 1052-1063.

Myers, D. (2010). *Social psychology* (10th ed) New York: McGraw-Hill Higher Education.

Phillips, M. R., McAuliff, B. D., Kovera, M. B., & Cutler, B. L. (1999). Double-blind photoarray administration as a safeguard against investigator bias. *Journal of Applied Psychology, 84*(6), 940-951.

Pickel, K. L. (1998). Unusualness and threat as possible causes of" weapon focus". *Memory, 6*(3), 277-295.

Pickel, K. L. (1999). The influence of context on the" weapon focus" effect.Law and Human Behavior, *23*(3), 299-311.

Radelet, M. L., & Akers, R. L. (1996). Deterrence and the death penalty: The views of the experts. *The Journal of Criminal Law and Criminology (1973), 87*(1), 1-16.

Radelet, M. & Lacock, T. (2009). Do Executions Lower Homicide Rates? The Views of Leading Criminologists. *Journal of Criminal Law & Crimonology, 99*, 489.

Schuller, R. A. (1992). The impact of battered woman syndrome evidence on jury decision processes. *Law and Human Behavior, 16*(6), 597-620.

Schuller, R. A., & Hastings, P. A. (1996). Trials of battered women who kill: The impact of alternative forms of expert evidence. *Law and Human Behavior, 20*(2), 167-187.

Skinner, B. F. (1938). *The behavior of organisms: an experimental analysis*. Oxford: Appleton-Century.

Smith, V. L., & Ellsworth, P. C. (1987). The social psychology of eyewitness accuracy: Misleading questions and communicator expertise. *Journal of Applied Psychology, 72*(2), 294-300.

Steblay, N. M. (1992). A meta-analytic review of the weapon focus effect. *Law and Human Behavior, 16*(4), 413-424.

Steblay, N. M. (1997). Social influence in eyewitness recall: A meta-analytic review of lineup instruction effects. *Law and Human Behavior, 21*(3), 283-297.

Summary courtesy of the Innocence Project (2014). Ronald Cotton. *The National Registry of Exonerations.* [Online]. Available at https://www.law.umich.edu/special/exoneration/Pages/casedetail.aspx?caseid=3124

Valentine, T., & Mesout, J. (2009). Eyewitness identification under stress in the London Dungeon. *Applied Cognitive Psychology, 23*(2), 151-161.

Wiseman, R. (1998, Fall). Participatory science and the mass media. *Free Inquiry,* pp. 56-57

Zaragoza, M. S., & Mitchell, K. J. (1996). Repeated exposure to suggestion and the creation of false memories. *Psychological Science, 7*(5), 294-300.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายงานการอ้างอิงภาษาไทย)

Youngkun, A., Tamchoo, J., & KomKrit, S. (2013). *Campaign for Reformation of the Capital Punishment According to the International Principles of Human Rights*. Retrieved from http://www.humanrightscenter.go.th/IHR/HRI/บทความโทษประหารชีวิต.pdf

Krangsaart, S., & Jindawan, K. (2014). *Special Report: Workshop Held by the Right and Liberties Protection Department on the Subject "Whether Death Penalty is Necessary in Thai Society and How to Manage if the Death Penalty is Repealed*. Retrieved from http://thainews.prd.go.th/website_th/news/news_detail/WNRPT5705050020002